

La resiliència dels espais escènics es va construir abans de la pandèmia

Published by [Interacció](#) [1] on 30/07/2026 - 11:12

Entre 2016 i 2020, els informes del Cercle de Comparació Intermunicipal d'Espais Escènics documenten una etapa de consolidació dels teatres municipals de la demarcació de Barcelona. Llegits avui, aquests documents permeten anar més enllà de l'evolució anual dels indicadors. Mostren la construcció progressiva d'un model de servei públic basat en la continuïtat institucional, la professionalització dels equips, la cooperació entre municipis i un sistema estable d'avaluació. La irrupció de la COVID-19 el 2020 no va inaugurar aquesta història. Llegits conjuntament, els informes suggereixen que la pandèmia va posar a prova unes capacitats institucionals que s'havien anat construint durant els anys anteriors.

Hi ha informes que perden interès amb el pas del temps perquè descriuen una realitat ja superada. La sèrie dels Cercles de Comparació Intermunicipal d'Espais Escènics té, en canvi, la virtut de guanyar profunditat a mesura que s'allarga. Cada nova edició permet rellegir les anteriors amb una perspectiva més àmplia.

Llegits conjuntament, els informes corresponents als resultats de 2016, 2017, 2018, 2019 i 2020 documenten molt més que l'evolució dels teatres municipals. Documenten la consolidació progressiva d'un model de servei públic local que arriba a la seva màxima maduresa just abans de la irrupció de la pandèmia.

La primera constatació és la notable estabilitat institucional dels espais escènics municipals. Al llarg d'aquest període no es produeixen transformacions radicals en els models de gestió, en les funcions dels equipaments ni en les prioritats de les administracions locals. Predomina clarament la gestió pública directa, es mantenen equips professionals estables, la programació recupera gradualment els nivells anteriors a la crisi de 2008 i el finançament municipal continua sent el principal suport dels equipaments. Aquesta continuïtat pot passar desapercebuda en la lectura de cada informe anual, però esdevé molt evident quan s'observa la sèrie completa.

Al mateix temps, aquesta estabilitat conviu amb una evolució lenta però significativa del mateix sistema. Els Cercles amplien progressivament els seus indicadors i incorporen noves dimensions d'anàlisi, com la comunicació digital, els projectes educatius o comunitaris i alguns indicadors relacionats amb els públics. No es tracta encara d'un canvi profund en la manera d'avaluar els espais escènics, però sí d'una ampliació gradual de la mirada sobre les funcions que desenvolupen els equipaments municipals.

Un dels aspectes més interessants de la sèrie és, precisament, l'evolució dels mateixos Cercles. A mesura que avancen les edicions, deixen de funcionar només com un instrument de *benchmarking* entre municipis i reforcen la seva dimensió d'aprenentatge compartit. La definició conjunta dels indicadors, els tallers de millora i l'intercanvi sistemàtic d'experiències mostren una manera d'entendre l'avaluació orientada a reforçar les bases dels serveis públics, més que no pas a establir classificacions o rànquings.

Vista en perspectiva, aquesta evolució té un tret especialment significatiu: les principals fortaleeses que documenten els informes no deriven de grans reformes institucionals ni de canvis sobtats en les polítiques culturals. Es construeixen de manera gradual, mitjançant processos de consolidació, aprenentatge compartit i continuïtat organitzativa. És precisament aquest caràcter acumulatiu el que dona sentit a la lectura de la sèrie.

Els Cercles de Comparació Intermunicipal han convertit els indicadors en una eina d'aprenentatge compartit i de construcció de coneixement entre municipis.

Aquest procés coincideix amb la recuperació gradual dels espais escènics després dels efectes de la crisi econòmica. Entre 2016 i 2019 augmenten progressivament la programació, l'assistència, l'ocupació de les sales i la producció pròpia o coproduïda. No és una expansió accelerada, sinó un procés sostingut que reflecteix la capacitat dels municipis per reconstruir els seus serveis culturals mantenint-ne els principals equilibris institucionals.

Com és propi del moment en què van ser elaborats, els informes continuen centrant bona part de l'atenció en l'activitat, els recursos, l'organització i la sostenibilitat econòmica dels equipaments. Altres dimensions que avui ocupen una posició més rellevant en el debat sobre les polítiques culturals encara hi tenen una presència limitada. Aquesta constatació no disminueix el valor dels informes. Al contrari, ajuda a situar-los dins del context intel·lectual i institucional en què van ser produïts.

L'any 2020 altera bruscament aquesta trajectòria. La pandèmia provoca una reducció sense precedents de la programació, dels públics i dels ingressos propis. Tanmateix, els informes també documenten la continuïtat dels equips professionals, la capacitat d'adaptar la programació, la incorporació de noves formes d'activitat i el manteniment del suport financer dels ajuntaments.

És aquí on la lectura conjunta dels informes resulta especialment reveladora. La pandèmia no posa a prova únicament la capacitat de reaccionar davant una emergència. També permet observar fins a quin punt els espais escènics arribaven a aquell moment amb equips estables, mecanismes de cooperació, sistemes d'avaluació compartits i una trajectòria de consolidació construïda al llarg dels anys anteriors. Els informes no permeten establir una relació causal directa entre aquests factors i la resposta desenvolupada el 2020. Sí que mostren, però, que aquesta resposta resulta difícil d'interpretar si s'aïlla del procés de consolidació que documenten les edicions precedents.

Més enllà dels indicadors anuals

Vista en conjunt, la sèrie 2016-2020 aporta una lectura que va més enllà de la successió d'indicadors anuals.

Permet observar com es construeixen, de manera lenta i acumulativa, les capacitats institucionals d'un servei públic cultural. Equips professionals estables, gestió pública continuada, espais de cooperació entre municipis i sistemes compartits d'avaluació no són únicament característiques organitzatives. Configuraven unes bases institucionals que adquireixen un significat nou quan es llegeixen a la llum del que va succeir el 2020.

Potser aquesta és la principal aportació d'aquests cinc informes llegits conjuntament. No tant demostrar que els espais escènics van resistir una crisi excepcional, sinó aportar elements per entendre sobre quines bases institucionals es va sostenir la seva resposta.

Referència

Diputació de Barcelona. (2017–2021). *Cercle de Comparació Intermunicipal d'Espais Escènics: informes de resultats (2016–2020)*. Oficina de Difusió Artística, Diputació de Barcelona

Consultat a: [<https://www.diba.cat/ca/web/oda/cercles>] [2]]

Continuarà

Aquest article és la primera part d'una lectura de conjunt dels informes del Cercle de Comparació Intermunicipal d'Espais Escènics. La segona analitza [el període 2021-2024](#) [3] i els nous interrogants que emergeixen un cop superada la fase de recuperació.

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: equipaments culturals

Tags: gestió cultural

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: arts i creació

Tags: públics de la cultura

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2026/07/resiliencia-espais-escenics>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://www.diba.cat/ca/web/oda/cercles>

[3] <https://interaccio.diba.cat/news/2026/08/espais-escenics-recuperacio>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/10574>